

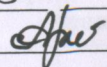
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра адміністративного і інформаційного права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
адміністративного і інформаційного права

“23” 06 2020 р.

 (Арістова І. В.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОК 14. Основи правознавства

Спеціальність: 208 «Агроінженерія» ОС «Бакалавр»

Освітня програма: «Агроінженерія»

Факультет: інженерно-технологічний

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з **Основ правознавства** для студентів за спеціальностями **208 Агроінженерія**
 Розробники: к.ю.н., старший викладач кафедри адміністративного і інформаційного права В. В. Ткаченко
 Розробник: к.ю.н., доцент кафедри адміністративного та інформаційного права Роговенко О.В.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри адміністративного та інформаційного права. Протокол від " 22.06.2020 року № 22

Завідувач кафедри адміністративного та інформаційного права І. В. Арістова
 (підпис)

Погоджено:

Гарант освітньої програми О. І. Сапранов

Декан інженерно – технологічного факультету С. І. Запара

Декан юридичного факультету С. І. Запара

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Т. Бар Т. М. Ткаченко

Зареєстровано в електронній базі: дата: 01.07. 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання МЕХ	заочна форма навчання 3 ЕТЕ 6/3 МЕХ 6
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 20 Аграрні науки та Продовольство,	нормативна	
	Спеціальності: 208 Агроінженерія		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 4		2020-2021 й	
		Курс	
		4	
		Семестр	
		7	
		Лекції	
Загальна кількість годин – 90	Освітній ступінь: бакалавр	16	
		Практичні, семінарські	
		14	
		Самостійна робота	
		60	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,7 самостійної роботи студента - 3,3		Залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 33%/67% (30/60)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Правознавство є базовою дисципліною для підготовки спеціалістів різних галузей. Навчальна дисципліна «Правознавство» має за мету є формування у студентів правосвідомості та правової культури, що має важливе значення для розбудови правової держави та громадського суспільства в Україні. Велике значення у світі цього набувають правове виховання та правова освіта. Без глибоких знань прав, свобод, чинного законодавства еволюційний розвиток жодного суспільства не відбувається.

Розуміння основ конституційного, адміністративного, цивільного трудового, фінансового та інших галузей права – необхідна умова життєдіяльності кожного громадянина України.

Особливої актуальності вивчення предмета набуває з огляду на прийняття Верховною Радою України 28 червня 1996 року нової Конституції та відповідно до неї багатьох законів. Адже цим завершився багаторічний складний напружений конституційний процес у державі. Тепер головне вбачається в тому, щоб нова Конституція України увійшла в наше життя як справжній дійовий Основний Закон держави, що послугує фундаментом для подальшого розвитку нашого суспільства.

Завданням курсу є надання студентам знань з загальної теорії держави та права, основ профілюючих та деяких спеціальних галузей права, а також підвищення рівня правових знань у студентів, їх правосвідомості та правової культури.

Для досягнення зазначеного і направлена дана програма, яка сприяє оперативному і творчому опануванню, а також застосуванню в практичній діяльності сучасних норм чинного законодавства України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: основи правових відносин у суспільстві; проблеми встановлення державності та правової системи в Україні, демократичної держави соціально-правового спрямування; механізм захисту прав і свобод людини і громадянина; методи правового регулювання господарської діяльності.

вміти: орієнтуватись в системі законодавства, володіти елементарною правовою термінологією; користуватись нормативно правовими актами; застосовувати правові знання для пояснення фактів навколишнього життя і вибору варіанта правомірної поведінки у різних життєвих ситуаціях.

3. Програма навчальної дисципліни

Затверджена Вченою Радою СНАУ протокол № 7 від 26.12. 2018 р.

Модуль 1. Загальна частина.

Змістовий модуль 1. Загальні поняття держави та права

Тема 1. Основи теорії держави.

Поняття держави та її ознаки.

Характеристика функцій держави.

Апарат держави як система державних органів.

Місце апарату в механізмі держави.

Поняття і види форми держави.

Поняття та ознаки правової держави.

Тема 2. Основи теорії права.

Соціальні норми та їх система.

Співвідношення правових і соціальних норм.

Поняття та ознаки права.

Загальна характеристика джерел права.

Поняття системи права як внутрішньої організації.

Загальна характеристика форм реалізації норм права.

Правові відносини. Правопорушення.

Модуль 2. Особлива частина.

Змістовний модуль 2. Основні поняття конституційного, трудового, цивільного та сімейного права України.

Тема 3. Основи конституційного права України.

Історичний розвиток конституційного права в Україні.

Загальні засади конституційного права України: поняття, предмет та джерела.

Поняття конституційного ладу.

Основні принципи конституційного ладу в Україні.

Громадянство України.

Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.

Загальна характеристика органів державної влади в Україні. (Верховна Рада України. Президент України. Кабінет Міністрів України.).

Вибірчий процес та виборче право.

Територіально-адміністративний устрій України.

Тема 4. Основи трудового права України.

Поняття, предмет, принципи, джерела трудового права. Поняття, зміст, суб'єкти трудових правовідносин.

Загальні положення та зміст колективного договору. Поняття, сторони, умови та види трудового договору.

Порядок прийняття на роботу. Підстави розірвання трудового договору.

Робочий час та час відпочинку.

Дисциплінарна відповідальність за порушення трудової дисципліни.

Тема 5. Основи цивільного права України.

Поняття, предмет, принципи, джерела цивільного права України.

Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільного права.

Поняття, ознаки, класифікація правочинів.

Умови дійсності правочинів.

Форма та умови укладання.

Загальні положення про право власності.

Відповідальність у цивільному праві.

Загальні положення спадкового права України.

Тема 6. Основи сімейного права України.

Загальна характеристика Сімейного кодексу.

Предмет та принципи сімейного права.

Поняття шлюбу, умови і порядок його укладення. Перешкоди при реєстрації шлюбу

Шлюбний договір.

Підстави і порядок розірвання шлюбу.

Особисті немайнові права та обов'язки подружжя.

Майнові права та обов'язки подружжя. Права та обов'язки подружжя по утриманню.

Взаємні права та обов'язки батьків і дітей.

Усиновлення. Опіка та піклування. Патронат.

Змістовий модуль 3. Основні поняття адміністративного та господарського права України

Тема 7. Основи адміністративного права України.

Поняття, предмет, принципи, джерела адміністративного права України.

Суб'єкти адміністративного права.

Форми і методи державного управління.

Адміністративне правопорушення та адміністративна відповідальність.

Управління в галузі агропромислового комплексу.

Тема 8. Основи господарського права України.

Поняття господарського права, господарської діяльності та види господарської діяльності.

Предмет та джерела господарського права.

Суб'єкти господарського права.

Поняття та види господарських товариств.

Поняття, ознаки, види господарських договорів. Порядок їх укладання.

Господарсько-правова відповідальність.

Змістовий модуль 4. Основні поняття кримінального права України

Тема 9. Основи кримінального права України.

Поняття, система та завдання кримінального права України.

Поняття злочину та його ознаки. Склад злочину. Поняття та види стадій злочину. Закінчений та незакінчений злочин.

Співучасть: поняття, ознаки, значення, форми. Види співучасників.

Обставини, що виключають злочинність діяння. Загальна характеристика, види, значення. Звільнення від кримінальної відповідальності. Поняття, види.

Поняття, ознаки, мета та види покарання. Звільнення від покарання та його відбування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Загальна частина												
Змістовий модуль 1. Загальні поняття держави та права												
Тема 1. Основи теорії держави.												
Тема 2. Основи теорії права.	14	2	2			10						
Разом за змістовим модулем 1	14	2	2			10						
Всього годин за модуль 1	14	2	2			10						
Модуль 2. Особлива частина												
Змістовий модуль 2. Основні поняття конституційного, трудового, цивільного та сімейного права.												
Тема 3. Основи конституційного права України.	10	2	2			6						
Тема 4. Основи трудового права України	10	2	2			6						
Тема 5. Основи цивільного права України	14	4	2			8						
Тема 6. Основи сімейного права України												
Разом за змістовим модулем 2	34	8	6			20						
Змістовий модуль 3. Основні поняття адміністративного та господарського права України												
Тема 7. Основи адміністративного права України	14	2	2			10						
Тема 8. Основи господарського права України	14	2	2			10						
Разом за змістовим модулем 3	28	4	4			20						
Змістовий модуль 4. Основні поняття кримінального права України.												

Тема 9. Основи кримінального права України	14	2	2			10						
Разом за змістовим модулем 4	14	2	2			10						
Всього годин за модуль 2	76	14	12			50						
Всього годин	90	16	14			60						

5. Тематика та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.ф.п.
1	Тема 1. Основи теорії держави 1. Поняття держави та її ознаки. 2. Характеристика функцій держави. 3. Апарат держави як система державних органів. Місце апарату в механізмі держави. Тема 2. Основи теорії права 1. Соціальні норми та їх система. Співвідношення правових і соціальних норм. 2. Поняття та ознаки права. 3. Загальна характеристика джерел права.	2
2	Тема 3. Основи конституційного права України. 1. Історичний розвиток конституційного права в Україні. 2. Загальні засади конституційного права України: поняття, предмет та джерела. 3. Поняття конституційного ладу. Основні принципи конституційного ладу в Україні. 4. Громадянство України. 5. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.	2
3	Тема 4. Основи трудового права України 1. Поняття, предмет, принципи, джерела трудового права. 2. Поняття, зміст, суб'єкти трудових правовідносин. 3. Загальні положення та зміст колективного договору. 4. Поняття, сторони, умови та види трудового договору.	2
4	Тема 5. Основи цивільного права України. 1. Поняття, предмет, принципи, джерела цивільного права України. 2. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільного права. 3. Поняття, ознаки, класифікація правочинів. Умови дійсності правочинів. Форма та умови укладання. Тема 6. Основи сімейного права України. 1. Загальна характеристика Сімейного кодексу. Предмет та принципи сімейного права. 2. Поняття шлюбу, умови і порядок його укладення. Перешкоди при реєстрації шлюбу 3. Шлюбний договір. 4. Підстави і порядок розірвання шлюбу.	4
5	Тема 7. Основи адміністративного права України. 1. Поняття, предмет, принципи, джерела адміністративного права України.	2

	2. Суб'єкти адміністративного права. 3. Форми і методи державного управління.	
6	Тема 8. Основи господарського права України. 1. Поняття господарського права, господарської діяльності та види господарської діяльності. 2. Предмет та джерела господарського права. 3. Суб'єкти господарського права.	2
7	Тема 9. Основи кримінального права України. 1. Поняття, система та завдання кримінального права України. 2. Поняття злочину та його ознаки. Склад злочину. 3. Поняття та види стадій злочину. Закінчений та незакінчений злочин. 4. Співучасть: поняття, ознаки, значення, форми. Види співучасників.	2
	Разом	16

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.ф.н.
1	Тема 1. Основи теорії держави Тема 2. Основи теорії права.	2
2	Тема 3. Основи конституційного права України	2
3	Тема 4. Основи трудового права України	2
4	Тема 5. Основи цивільного права України. Тема 6. Основи сімейного права України.	2
5	Тема 7. Основи адміністративного права України.	2
6	Тема 8. Основи господарського права України.	2
7	Тема 9. Основи кримінального права України.	2
	Разом	14

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.ф.н.
1	Тема 1. Основи теорії держави Тема 2. Основи теорії права.	10
2	Тема 3. Основи конституційного права України	6
3	Тема 4. Основи трудового права України	6
4	Тема 5. Основи цивільного права України. Тема 6. Основи сімейного права України.	8
5	Тема 7. Основи адміністративного права України.	10
6	Тема 8. Основи господарського права України.	10
7	Тема 9. Основи кримінального права України.	10
	Разом	60

11. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. Словесні: пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, робота з книгою (виписування, конспектування, опорних конспектів).

1.2. Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. Практичні: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. Аналітичний

2.2. Методи синтезу.

2.3. Індуктивний метод.

2.4. Дедуктивний метод.

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. Проблемний

3.2. Частково-пошуковий (евристичний)

3.3. Дослідницький

3.4. Репродуктивний

3.5. Пояснювально-демонстративний

4. **Активні методи навчання** - використання технічних засобів навчання, диспути, круглі столи, ділові та рольові ігри, використання проблемних ситуацій, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

13. **Інтерактивні технології навчання** - використання мультимедійних технологій, інтерактивної дошки та електронних таблиць.

12. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних заняттях;
- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- результати тестування;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;
- виробничі ситуації.

13. Розподіл балів, які отримують студенти (залік) (денна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота										Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест - екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 -10 балів		Змістовий модуль 2 - 15 балів			Змістовий модуль 3 - 20 балів			Змістовий модуль 4 - 5 балів					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	СРС				
10	10	6	6	7	6	7	8	10	15	85 (70+15)	15	100	

**Розподіл балів, які отримують студенти (залік)
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота										Разом за модулі та СРС	Сума
Змістовий модуль 1 - 10 балів		Змістовий модуль 2 – 25 балів			Змістовий модуль 3 – 25 балів		Змістовий модуль 4 – 10 балів		СРС		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
10	8	8	9	10	15	10	30	100 (70+30)	100		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамєну, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Правознавство. Методичні настанови для самостійної підготовки. Суми – 2007, 23 с.
2. Правознавство. Методичні вказівки та завдання для практичних та семінарських занять. Суми – 2007, 66 с.

15. Рекомендована література

Базова

1. Правознавство (за ред. Копесікіова В.В.)- К.,2004.
2. Правознавство (за ред. Настюка Б.)- Львів,1994
3. Основи держави і права (за ред. Панова М.І.)-Х.,1996
4. Скакун Теорія держави і права
5. Основи держави і права (за ред. Комарова В.В.)-Х.,1999
6. Котюк В.О. Теорія права –К.,1996
7. Молдован В.В. Основи держави і права – Л.,1996
8. Алексєєв С.С. Загальна теорія права – М.,1981- Т1
9. Декларація про державний суверенітет України від 16.06 1990р.-К.: Україна, 1991.- 8с.
10. Акт проголошення незалежності України від 24.08.1991// Відомості ВР Української РСР.- 1991.-№38.-Ст.502
11. Закон України” Про всеукраїнський та місцеві референдуми” від 3.07.1991р.
12. Кодекс законів України про працю
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення
14. Цивільний кодекс України

15. Кримінальний кодекс України від 5.06.2001р.(введений 1.09.01р.)
16. Колпаков В.К. Адміністративне право України – К.,1999
17. Бюджетний кодекс України від 21.06 .2001 р.
18. Закон України “ Про систему оподаткування” від 18.02.1997 р.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google : Пошукова системи Інтернет. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.google.com.ua/>
2. Яндекс : Пошукова системи Інтернет. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.yandex.ua/?ncmd=1960>.
3. Rambler : Пошукова системи Інтернет. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.yandex.ua/?ncmd=1462>.

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ - Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//> .
2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.
3. Рахункова палата України : офіційний сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>.
4. Національний банк України : офіційне інтернет-представництво. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
5. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
6. Міністерство фінансів України : офіційний сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.minfin.gov.ua/>.
7. Державна фінансова інспекція : офіційний сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.
8. Державна податкова служба України : офіційний сайт. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://sts.gov.ua/>
9. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. - Режим доступу до електронних документів : <http://ovu.com.ua/>.
10. Національний банк України : офіційне інтернет-представництво : Законодавство. - Режим доступу до електронних ресурсів : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65247&cat_id=36580.
11. Національний банк України : офіційне інтернет-представництво : Публікації : Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності : Додаток до журналу Вісник Національного банку України. – http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=67406.
12. Міністерство фінансів України : офіційний веб-сайт : Фінансовий моніторинг : Права база. - Режим доступу до електронних ресурсів : http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/category/system?cat_id=279361.
14. Мега-НаУ : професійна юридична система : НаУ-Online : Нормативно-правові документи. - Режим доступу до електронних документів : <http://zakon.nau.ua/>.
15. Ліга:Закон : правовий портал : он-лайн сервіси : Законодавство. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.ligazakon.ua/>
16. Право. Украина : інформаційно-правовая система : Документи : Нормативно-правовые документи. - Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/document.html>.